

KPT:N MATKARAPORTTI OECD/DAC, PARIISI 29.5.–30.5.2017

KPT:n delegaatio vieraili Pariisissa puheenjohtaja Aila Paloniemen johdolla (29.5. -30.5.2017). Matkan pääteemoja olivat DAC-reformi ja avunantajayhteisön tulevaisuus, avun tuloksellisuus ja globaalikumppanuudet, DACin vertaisarvioprosessit sekä siirtymä kehitystä tukevasta politiikkajohdonmukaisuudesta kestäväen kehityksen politiikkajohdonmukaisuuteen. Lisäksi kuulumme päivitystä DACin tilasto- ja tutkimustyöhön liittyen ja pohdimme yksityissektorin roolia kehitysyhteistyössä.

Osallistujat: Delegaation pj. Aila Paloniemi (Kesk), KPT:n 1. varapj. Hanna Sarkkinen (Vas), KPT:n 2. varapj. Saara-Sofia Sirén (Kok), Antero Laukkanen (KD), Timo Palander (SY), Rilli Lappalainen (Kehys ry.), Niina Mäki (KEPA) ja Marikki Stocchetti (KPT:n pääsihteeri/rapporteur)

Ohjelman sisältö:

- a) DAC:in reformin ja tulevaisuus: työlounas yhdessä DAC-delegaattien ja DAC:in puheenjohtajan kabinetin edustajan kanssa. Marit Van Zomeren (NDL) Patrick Rabe (EU), Tony Paso (FIN), Anna Sundström (pj. Petri-Gornizkan edustajana)
- b) Avun tuloksellisuus: tapaaminen Global Partnership –prosessin tiimoilta Hanna-Mari Kilpeläinen, Team Leader – GPEDC Global Partnership and Policies Division Development Co-operation Directorate
- c) DAC-vertaisarvioinnit avun tuloksellisuuden välineenä: tapaaminen Päälikkö Karen Jorgensen, John Egan & Emily Bosch, Evaluation & Engagement Division (REED)
- d) Agenda2030 ja politiikkajohdonmukaisuus: Ebba Dohlman Senior Advisor, Policy Coherence for Development ja Ernesto SORIA MORALES, SGE/PCD
- e) DAC-tutkimus ja tilastot: Julia Benn, Senior manager within the Statistics and Monitoring Division of the OECD's Development Co-operation Directorate
- a) DCD:n näkemyksiä DAC-reformiin ja Financing for Development –päivitys: Jorge Moreira da Silva Director of the Development Co-operation Directorate (DCD) & Ana Fernandes
- b) Kansalaisjärjestölounas: Julie Seghers, Oxfam France & Mae Kurkjian, ONE
- c) Iltavastaaotto OECD-suurlähettilään luona

YHTEENVETO

DAC käy läpi muutoskautta. Muutosprosessin seuraava rajapyykki on lokakuussa pidettävä korkean tason kokous, jossa päätetään esimerkiksi pakolaiskulujen ja yksityissektorin tuen ODA-kriteereistä. Eri näkemysten ristipaineessa on vaikea hahmottaa selkeästi, mihin meneillään oleva reformiprosessi kaikkiaan johtaa. Prosessin keskeneräisyys vaikuttaa tällä hetkellä myös DACin kehitysyhteistyötä ja –politiikkaa sekä eri sidosryhmien osallistumista ohjaavaan normistoon. Erityisesti yksityissektorin rooliin liittyvän ohjeistuksen ympärillä käydään vilkasta keskustelua sekä poliittisella että teknisellä tasolla. Samalla DAC ja sen johtama kehitysyhteistyökenttä hakee paikkaansa Agenda2030 kokonaisuudessa. Avoimuus/inklusiivisuus/kumppanuus kehitysavun vastaanottajien, kansalaisyhteiskunnan toimijoiden sekä muiden kehitysavunantajien suuntaan, ovat DACin keskeisiä haasteita. Tuloksellisuuden tilastointi

on alue, jonka kautta DAC voisi kehittää rooliaan ja tukea jäsenmaidensa toimintoja. Kehitysavun ja yhteistyön (ml. ODA-kriteereiden ja tuloksellisuuden seurantaan liittyvän ohjeistuksen) lisäksi suuri haaste on kokonaisrahavirtojen selvittäminen ja hallinta (nk. total official support for sustainable development, TOSSD). Kuvioon liittyy myös yksityisen rahan ja ODA-rahoituksen yhteiskäytön (nk. blended financing) pelisäännöt (ml. rahoituksen lisäisyyden mittaaminen). Nämä haasteet liittyvät laajemmin myös Agenda2030 toteuttamiseksi tarvittavaan politiikkajohdonmukaisuuteen. Siksi on huolestuttavaa, ettei Agenda2030 näy juurikaan OECD:n yleiskuvassa.

- KPT suosittaa, että Suomi toimisi entistä aktiivisemmin ja avoimemmin edellä mainittujen asioiden selkeyttämisen puolesta DACin sisällä. Erityisen tärkeää olisi lisätä DACin toimintatapojen avoimuutta ja yhteistyötä kansanalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Yhteiset pelisäännöt ja eri toimijoiden systemaattisempi mukaan ottaminen päätöksentekoon lisäisi DAC:n uskottavuutta kehystoimijana.

DAC-reformi ja sen avunantajayhteisön tulevaisuus

DACin uudistamisprosessin avainkysymykset liittyvät kehitysyhteistyökomitean roolin, agendan ja työskentelytapojen päivittämiseen kestäväen kehityksen YK:n Agenda2030 henkeä ja tavoitteita vastaaviksi. Lisäksi komitean on pystyttävä asemoimaan itsensä uskottavasti suhteessa muihin kansainvälisiin kehitysjärjestöihin (ml. YK), muihin kehitysavunantajamaihin, jotka eivät ole DACin jäseniä (erityisesti BRICS-maat) sekä itse kumppanimaihin. Erityinen kysymys on myös DACin suhde kansalaisyhteiskunnan toimijoihin kautta maailman. DACin haasteet liittyvät myös sen sisäiseen dynamiikkaan ja järjestäytymismalliin, rahoitusvajeeseen (ml. DACin puheenjohtajuuden rahoitus) sekä painoarvoon OECD:n sisällä. DACilla on mittavat omat asiantuntijaverkostonsa (esim. POVNET), mutta verkostojen väliset yhteydet jäävät usein hatariksi, eivätkä näin kohota riittävästi DACin profiilia OECD:n sisällä.

Global Partnership for effective development cooperation GPEDC –prosessia pidetään melko laajasti myös DAC-reformin suunnannäyttäjänä. DAC on itse osallistunut aktiivisesti kehitysavun tuloksellisuuden parantamiseen tähtäävää prosessiin eri avunantajatahojen (ml. DAC-maat, EU komissio, kv. kehitysrahoituslaitokset ja YK-järjestöt) ja vastaanottajamaiden hallitusten välillä Pariisin julistuksesta (2005) lähtien. DAC toi silloiseen avun tuloksellisuutta kehittävään työryhmään (Working Party on Aid Effectiveness) ja päätöksentekoon entistä laajemman sidosryhmän (ml. kehitysmaat, kansalaisjärjestöt kuin yksityisen sektorin edustajat). Busanissa 2011 solmittu Global Partnership on Effective Development Cooperation on siis jatkoa tälle työlle. Samaa otetta kaivataan myös DACin omassa reformissa. Esimerkiksi Saksan DAC-puheenjohtajuuskaudella käynnistämä käytännönläheinen dialogi BRICS maiden kanssa kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisesta nousi esimerkkinä tästä. Viime vuoden joulukuussa hyväksytty Nairobien päätösasiakirja käsittelee kehitysyhteistyön panosta YK:n kestäväen kehityksen Agenda2030 toimeenpanossa. Avun tuloksellisuuden periaatteet, kuten kehitysmaiden omistajuus, tuloperustaisuus, osallisuus (inklusiivisuus), läpinäkyvyys ja vastuullisuus vahvistettiin tässä yhteydessä uudestaan. DACilta odotetaan vetoapua näiden periaatteiden soveltamisessa kestäväen kehityksen Agenda2030 yhteydessä.

Kansainvälisten kehitysyhteistyötä ohjaavien normien asettaminen ja niiden seuranta ovat kuuluneet DACin perustehtäviin alusta alkaen. On todennäköistä, että DAC säilyttää tämän funktion, mutta sen legitimitetti perustuu siihen, miten toimivina ja oikeutettuina näitä normeja pidetään. Yksittäisistä kysymyksistä polttavimpiin kuuluvat edelleen virallisen kehitysavun kriteeristön muutospainee erityisesti pakolais- ja turvallisuuskulujen osalta sekä kestävä kehitystä tukevien rahoitusvirtojen kokonaisuuksien määrittäminen (total official support for sustainable development, TOSSD). Tähän liittyy oleellisesti ODA:n avaaminen yksityissektorin suuntaan (nk. Blended financing), vaikka selkeä ohjeistus vielä puuttuukin. Yksityisen sektorin ODA-rahoitusta koskevat ohjeet on määrä saada valmiiksi tämän vuoden loppuun mennessä. Blended financing - pääajatuksena tulisi olla kehitystulosten vahvistuminen ja kasvu ("impact business –painotus"), ei investointisuuden kasvattaminen itsessään. Yksityisen sektorin julkisille tuki-instrumenteilla on tarkoitus "vivuttaa" merkittäviä lisäresursseja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Eri keskusteluissa kävi kuitenkin selvästi, että rahoituksen lisäisyyden mittaaminen on tällä hetkellä lähes mahdotonta ja työ on vasta alkamassa. Lisäksi taloudellisten ja ympäristövaikutusten rinnalla, investointien sosiaaliset vaikutukset vaativat erityistä huomiota.

Reformiprosessia johtaa DACin puheenjohtaja ja sihteeristö, mutta tuloksen ratkaisee jäsenten "kollegiivinen tahtotila". Tällä hetkellä kansalliset liput liehuvat entistä voimakkaammin. Koordinaatio olisi nyt entistä tärkeämpää, mutta riskinä on, etteivät jäsenmaat panosta siihen riittävästi. Jäsenmaiden delegaattien näkemyksissä korostui DACin strategisen luonteen määrittäminen. Keskeinen kysymys on se, tulisiko DACilla olla tietyt strategiset (temaattiset) painopisteet? Miten se profiloituu suhteessa muihin toimijoihin "kentällä"? Onko DACin normatiivinen ohjaus edelleen sen pääfunktioita, ja jos näin on, missä määrin DAC ja sen jäsenmaat pitävät itse kiinni avuntuloksellisuuden periaatteista tai LDC-painotuksesta? Nämä kysymykset ovat olleet haasteellisia pelkästään kehitysavusta keskusteltaessa. Haasteet kasvavat ja monimutkaistuvat edelleen Agenda2030 toimeenpanon yhteydessä. Myös DAC-jäsenmailla itsellään on huomattavia haasteita noudattaa avun tuloksellisuuden periaatteita.

Jatkossa tulisi selventää, mitkä ovat eri toimijoiden roolit kehityksessä ja miten avun tuloksellisuuden periaatteita sovelletaan. Yksi keskeneräinen kysymys on se, miten avun periaatteet koskevat yksityissektorin toimijoita. Ajatus siitä, etteivät periaatteet tule sellaisinaan koskemaan yksityissektoria leviää jäsenmaiden sisällä. Lisäksi yksityissektoria koskevat tulosvaatimukset ja ODA-myöntöihin oikeuttava lisäisyysperiaate (ODAa myönnetään vain kehityspäämääriä toteuttaviin hankkeisiin, jotka eivät toteutuisi ilman julkista panosta) ovat vielä epäselviä.

Samanaikaisesti DACin olisi pystyttävä ohjeistamaan jäseniään siinä, miten saadaan tuloksellisuusperiaatteet istumaan haasteellisiin toimintaympäristöihin. Toisaalta 29 LDC-maiden ryhmään kuuluvan maan on arvioitu nousevat keskitulon maiden ryhmään seuraavien 15–17 vuoden aikana. DACin tulee pystyä suhteuttamaan toimensa tähän muutokseen. Vaikka bruttokansantulotilastot eivät ole ainoa LDC-statuksen määritysmittari, tarvitaan silti uutta lähestymistapaa maiden ja maiden sisäisten kehitystasojen ja – tarpeiden arviointiin. Myös tällä hetkellä on tärkeä katsoa kehitysrahoitusta ODA:n ulkopuolelta erityisesti keskitulon maille ml. kauppa,

teknologinen osaaminen. Rahoitusvirroista verot, velkakestävyys ja ODA tulisi tarkastella rinnakkain. Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulisi ottaa ehdottomasti huomioon tässä yhtälössä.

KPT suosittaa, että

- Suomi seuraa avun tuloksellisuusperiaatteiden toteutumista kaikessa kehitysyhteistyössään, raportoi siitä eduskunnalle osana ensi vuonna käsittelyyn tulevaa tuloksellisuusraportointia ja jakaa hyviä käytänteitä OECD DAC:n keskusteluissa.
- Suomi osallistuu aktiivisesti keskusteluun varmistaakseen, että kehitysyhteistyötä ohjaavat jatkossakin kehitystavoitteet – köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen erityisesti kaikkein köyhimmässä maissa. On tärkeää pystyä mittaamaan eri tukimuotojen, myös yksityisen sektorin tuen, kehitysvaikutuksia kehityspoliittisten pää tavoitteiden valossa. Tälle on laadittava yhteiset pelisäännöt.
- Edistää sitä, että yksityisen sektorin tuessa noudatetaan läpinäkyvän kehitysyhteistyön pelisääntöjä ja tuloksellisuustavoitteita sekä YK:n liike-elämää ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita. Erityisen tärkeää on, että tätä kautta vahvistetaan kehitysmaiden oman resurssipohjaa ja verotuskykyä.

DAC-vertaisarviointit

DAC-jäsenmaiden vertaisarvioinneista vastaava yksikkö hallinnoi myös Development cooperation – vuosiraporttien tiedonkeruuta ja pitää yllä jäsenmaiden verkostojen lisäksi läheisiä suhteita BRICS-toimijoihin, erityisesti Kiinaan, avun tuloksellisuuden ja seurannan osalta. Seuraavien vuosien haasteena on sisällyttää kestävä kehitys maa-arviointeihin.

Vertaisarviointi ja jäsenmaiden ohjeistus on ollut osa OECD:n toimintaa alusta lähtien ja ne ovat vakiintuneet DAC-käytännöiksi viimeisten vuosikymmenien aikana. Kehitysyhteistyönsalalta DAC-puheenjohtajistolta tulleet kirjeet jäsenmaille ovat vaihtuneet laajaksi konsultaatioprosessiksi, jossa tietoa hankitaan eri lähteistä ja toimijoilta eri yhteyksissä (trianguloimalla). Prosessien avoimuus on myös lisääntynyt vuosien myötä. Vertaisarviointi perustuu vastuuvollisuuteen ja yhteiseen oppimiseen. Tämä edellyttää luottamusta ja avoimuutta myös epäonnistumisten suhteen. Arvioinnin perustana ovat maiden antamat kansainväliset sitoumukset avun tuloksellisuuden suhteen (Pariisi, Accra, Busan sekä kestävä kehityksen tavoitteet) sekä kansalliset kehityspoliittikat ja niiden linjaukset. Arvioinnin suorittavat kiertävässä järjestyksessä valitut DAC-maat, joiden lisäksi mukana on tarkkailijastatuksella edustajia Etelä-Etelä – yhteistyökumppaneista tai muista DAC-jäsenistöön kuulumattomista maista. Vertaisarvioinnin keskeinen tavoite on löytää parannuskohteita sekä oikeita tahoja toteuttamaan niitä strategisesti oikein. Vuosittain DAC arvioi kaikkiaan kuusi maata. Perusperiaate on tasavertaisuus ja yhtäläinen kohtelu ulottuen kaikkiin käsiteltäviin asioihin. DACilla julkaisee vertaisarvio-opasta, jota kehitetään jatkuvasti. Nyt erityisenä arviointikohteena ovat kehityksen tulokselliset ja vaikuttavuus sekä innovaatiot. Jokaisen arviointiprosessiin kuuluu väliarviointi, joka suoritetaan 2,5 vuoden jälkeen ensimmäisestä arvioinnista. Siinä kartoitetaan, miten suositusten täytäntöönpano on käynnistynyt. Jos täytäntöönpanossa esiintyy ongelmia, väliarviossa voidaan analysoida niiden poliittisia, juridisia tai kapasiteettiin liittyviä syitä. DACin arvion mukaan

vertaisarvioinnin suosituksista toteutetaan noin 86 prosenttia, mikä on varsin huomionarvoista. Yhtälailla tärkeää on levittää vertaisarvion kautta tietoa onnistumisista ja hyvistä käytännöistä. Vertaisarvioissa tarkastellaan myös yleisesti kehitysyhteistyön hallinnon organisointia, instituutioita ja työtapoja sekä poliittisten linjausten ja käytännön suhdetta. Kaikkiaan vertaisarvio-opas kattaa seitsemän eri ulottuvuutta. Humanitäärinen apu lisättiin mukaan arvioon kymmenisen vuotta sitten.

Esimerkiksi Suomen vertaisarviotapauksessa, arviotiimi haastattelee useita kansallisia toimijaryhmiä sekä Suomen kansainvälisiä kumppaneita sekä kohdemaissa (esim. Kenia) ja monenkeskisissä järjestöissä. Vertaisarvion yleisösuus koostuu yleishavainnoista ja toinen osa koostuu suosituksista, jotka hyväksyntää varten. Arvioinnin tulokset käydään läpi jäsenten kesken. Arvioitava maa voi itse nostaa teeman, jonka he näkevät omana vahvuutenaan. Arvioijamaat ja sihteeristö valitsevat muut käsiteltävät teemat. Tulevaisuudessa arvioiden olisi tarkoitus lähentyä kestävä kehityksen ydinkysymyksiä (kuten globaalit julkishyödykkeet, global public goods), kehityksen trendit ja oppiminen kehitysyhteistyössä. DAC reformin lopputulos vaikuttaa myös näiden teemojen valintaan. Vertaisarvioiden viestinnällisyyteen tulisi myös jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota.

- Vertaisarvio on toimiva työkalu, jolla voidaan lisätä keskinäistä oppimista ja hyvien käytänteiden jakamista eri maiden kesken. Suomi edistää vertaisarvioiden avoimuutta, niiden hyödyntämistä erityisesti kehitysvaikutusten arvioinnissa sekä eri sidosryhmien osallistumismahdollisuuksia arviointiprosessiin.
- On tärkeää, että Suomi hyödyntää vertaisarvion tuottamaa tietoa ja suosituksia täysimääräisesti oman kehitysyhteistyönsä uudistamisessa.

DAC-tutkimus, tilastot ja seuranta

Kehitysyhteistyön ja avuntuloksellisuuden peruseriaatteiden soveltaminen on yksityisen rahoituksen ja yritystoimintaan on teema, joka vaatii lisätutkimusta ja ohjeistusta DACin piirissä. Kysymys on DACin jäsenmaiden kantoja laajempi, sillä Maailmankauppajärjestö WTO:n markkinoiden/kilpailun vääristymistä ehkäisevät säännöt ja niiden tulkinta rajoittavat blended financing käyttöä ja vaikeuttavat ohjeistuksen laatimista. Toisaalta lahjaelementin rooli ja käyttö on vahvasti poliittinen kysymys jäsenmaiden välillä. Keskeistä on se miten rakentaa synergiaa perinteisen kehitysyhteistyön kanssa ja määritellä selkeästi avuntuloksellisuuden periaatteet tässä kohteessa. Erityisesti vastuuvollisuus ja avoimuus ovat periaatteista haasteellisimpia. Investointeihin liittyvät salaussäännöt konkretisoivat tätä käytännössä. Leaving no one behind – ajatteluun viitataan usein osana DACin tulevaa profiilia. Tämä periaate tulisi näkyä myös yksityissektorin yhteistyössä. Samalla DAC markkinoi köyhimpiä maita business-mahdollisuutena. Lahjarahaa tulisi käyttää siihen, että yksityissektorin yhteistyöstä hyötyisivät ihmiset niillä alueilla ja tilanteissa, jonne yksityinen toimija ei riskianalyyssien valossa muuten investoisi. "Lisäisyys"- kysymys tulisi ratkaista tästä lähtökohdasta. Tällä hetkellä lainamuotoista osuutta ei lasketa ODAksi. Jatkossa jäsenmaiden kanta ratkaisee sen, onko yksityisen sektorin tukeen mahdollista saada selkeät säännöt. Myös pakolaiskulujen raportoinnin osalta jäsenmaat ovat jakautuneet kulujen kasvun myötä. Pakolaisten kokonaisvuosikustannukset donor-maille ovat nousseet 5-6 miljardista 15 miljardiin

vuonna 2015. Tässä tilanteessa DAC-on pyrkinyt pitämään kiinni siitä, ettei aiemmin sovittuja kriteerejä ainakaan huononnettaisi. Asiaa selvitetään ko. työryhmän kokouksissa, joista kesän aikana on tulossa selkeämmät suuntaviivat. Esimerkiksi Suomi ei raportoi kielteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita kuluihin ja sisällyttää kustannuksia vain ensimmäisen kahden vuoden osalta, mutta tämä ei suinkaan ole yleinen käytäntö.

Toinen keskeinen haaste liittyy tilastointiin, joka keskittyy pääasiassa "input" – tasolle, eikä kehitysvaikutuksiin. Tässä piilee myös avun tuloksellisuus-keskustelun vinouma. Periaatteita tarvitaan, koska ne ovat tuloksellisuuden edellytys, mutta itse tulosten tai pitkänaikavälin kehitysvaikutusten todentaminen on vielä vaatimatonta. Tämä tulee vastaan myös blended-financing – kohdalla.

Tilastot ovat keskeinen monitoroinnin väline, mutta ne eivät kerro vielä tulosten laadusta. Siksi tarvitaan riippumatonta tutkimusta ja evaluaatiota. On tärkeää ymmärtää, mitä tilastojen takana on tapahtunut. Pelkkä numeerinen tieto ei kerro siitä riittävästi. Erityisesti public private partnership –evaluaatioissa on pyritty erittelemään kehitystavoitteita edistävät ja estävät tekijät kumppanuuksissa. Sukupuolinäkökulma ei vielä näy riittävästi tilastoinneissa. SDG-velvoitteiden toivotaan tuovan tähän parannusta.

- Myös avun tuloksista/vaikutuksista kaivataan tilastotietoa, ei ainoastaan kehitystoimiin osoitetuista varoista.
- Tilastojen käyttäjäystävällisyyteen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota, jotta sitä voisi hyödyntää entistä laajempi kehitysyhteistyöstä kiinnostunut joukko.

DACin rooli Agenda2030 toimeenpanossa ja politiikkajohdonmukaisuus

Keskusteluissa DACin roolia Agenda2030 toimeenpanossa määrittävät erityisesti sen panos kehitysrahoitukseen sekä siihen, miten hyvin sen jäsenmaat omaksuvat Agenda2030 perusajatuksen siitä, ettei "ketään jätetä" kestävän kehityksen ulkopuolelle. Kehitysrahoituksen osalta toimintaa raamittaa YK:n kolmannen kehitysrahoituskokouksen loppuasiakirja Addis Ababa Action Agenda. ODA-kriteerien päivitys tulisi tapahtua sen hengessä. Lähtökohtana on ODA:n rooli muiden rahoitusvirtojen strategisena osana ja katalyyttinä, jotta kestävän kehityksen tavoitteet olisi mahdollista saavuttaa. Jäsenmaiden tasolla on tärkeää saada kehitysyhteistyöministeriöt ja valtionvarainministeriöt entistä läheisempään yhteistyöhön agenda äärelle. Kansainvälisellä tasolla virallisia kehitysrahoituksen kokonaisvirtojen (TOSSD) raportoinnista tulee saada konsensus myös YK-tasolla. DAC ei voi sanella tätä yksin. Koska työ kuitenkin tapahtuu DAC:ssa, on erityisen tärkeää, että DAC:n avoimuutta muiden sidosryhmien osallistumiselle lisätään. DAC voi näyttää tietä kehittämällä sen seurantaan liittyvää metodologiaa (tällä hetkellä virtoja tarkastellaan rajaamalla ulos puhtaasti yksityisen sektorin rahavirrat, kehitysmaiden verotus ja globaalit julkishyödykkeet). Metodologisen mallin on tarkoitus valmistua vuoden 2017 aikana.

Siirtymä apulogiikasta ja sen monitoroinnista kestävän kehityksen tavoitteiden monitorointiin on yhä kesken. Prosessin työohjelmasta on sovittu valitettavan myöhään, vasta tänä keväänä. Kehitysavun ja

yhteistyön parhaat käytännöt tulisi säilyttää ja sisällyttää osaksi globaalia SDG-tavoitteiden seurantaa. Kehitysmaat esimerkiksi näkevät, että maajärjestelmien käyttö tulee säilyttää. SDG-monitorointu Global partnersipin data tulee SDG-17 lähteeksi.

OECD/DAC on ollut aktiivisesti kehittämässä kehityspolitiikan tavoitteita tukevaa politiikkajohdonmukaisuuden (policy coherence for development, PCD) ajattelua ja metodologiaa viime vuosikymmeninä. Siirtymä kestävän kehityksen tavoitteita tukevaan politiikkajohdonmukaisuuteen on vielä kesken, eikä käsitteistö ole vielä valmis, mutta sitä työstetään. Huomionarvoista on se, että aiemmin politiikkajohdonmukaisuutta, nyt kestävän kehityksen mukaista politiikkajohdonmukaisuutta edistävä yksikkö toimii suoraan OECD:n pääsihteerin alaisuudessa. Siksi sillä on lähtökohtaisesti oivallinen asema monitoroida OECD-kokonaisuutta.

Keskeinen kysymys on se, missä määrin "perinteistä", erityisesti globaalin köyhyyden ja eriarvoisuuden poistamiseen keskittyvää, PCD-ajattelua tarvitaan Agenda2030 edistämiseksi vai voidaanko se sisällyttää suoraan SDG-tavoitteita edistäviin toimiin? Samat perusasiat pätevät kuitenkin yhä: sekä kehityspolitiikkaa että kestävää kehitystä tukevan johdonmukaisuuden edistäminen ei onnistu ilman poliittista johtajuutta eri tasoilla ja sektoreilla. Tarvitaan johdonmukaisuutta edistäviä instituutioita sekä keinoja seurata ja raportoida epäjohdonmukaisuuksista tai tietoisista poliittisista päätöksistä, jotka heikentävät SDG-tavoitteiden saavuttamisesta sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Lisäksi tieto kansallisten toimien kansainvälisistä vaikutuksista tulee entistä tärkeämmäksi.

Keskusteluissa korostui, että kestävää kehitystä tukeva politiikkajohdonmukaisuus (PCSD) tulisi auttaa DAC-maita siirtymään pois donor-johtoisesta lähestymistavasta kohti moniulotteista (tal., sos., ympäristö) mallia. Prioriteetit nousevat kestävän kehityksen tavoitteista. Jäsenmaiden tulee aktivoitua ja löytää omat kannustimensa. DAC voi auttaa jäsenmaita kehittämään lainsäädäntöään, poliittista sitoutumistaan, kapasiteettiaan tässä suhteessa, mutta mitään yleispätevää mallia se ei tarjoa, vaan toimet tulee sovittaa kunkin maan osalta erikseen. Haaste on yhteinen koko OECD:lle.

- DAC:ilta odotetaan lisäohjeistusta ja vetoapua Agenda2030 toimeenpanoon ja SDG-tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan politiikkajohdonmukaisuuteen. Jäsenmaakohtaisten ohjeiden lisäksi huomiota tulisi kiinnittää myös periaatteiden ja niiden soveltamiseen liittyviin yleisohjeisiin.
- OECD:n sisäiseen johdonmukaisuuteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota Agenda2030 valossa.
- DAC:n kannattaa keskittyä niihin teemoihin ja kysymyksiin, jossa sillä on osaamista ja lisäarvoa – tai jossa sen jäsenmaat kohtaavat merkittävimpiä johdonmukaisuushaasteita (fossiilisten polttoaineiden tuet, kalastus, maatalous jne.). On tärkeää, että esimerkiksi kansainvälisiin verokysymyksiin liittyvät päätökset tehdään areenoilla, jossa kaikilla mailla on yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa.